1860. N°. 11.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 25 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 Januarij.

Bij kon. besluit van 20 dezer is benoemd tot rector-magnificus van de hoogeschool alhier, voor het academie-jaar 1860-1861, de hoogleeraar mr. J. de Wal.

— Het heeft aan HH. KK. HH. prins Frederik en prins en prinses Hendrik der Nederlanden behaagd aanzienlijke getallen exemplaren te bestellen, bij de heeren De Breuk & Smits alhier, van het ten voordeele der kweekschool voor zeevaart uitgegeven gedicht, Hollands vloot, een zang des tijds, door J. M. E. Dercksen.

— Donderdag ll. hield de Leydsche afdeeling der vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland weder hare gewone maandelijksche vergadering in het logement aan den Burg, waarin de commissie, belast met het ontwerpen van een plan tot het houden eener plaatselijke tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid binnen deze stad in de maand Junij aanst., verslag deed van hare verrigtingen, waaruit reeds dadelijk bleek, dat er vooruitzigt bestaat op eene gunstige beschikking van hh. curatoren der Leydsche hoogeschool, ten aanzien der door het afdeelingsbestuur gedane aanvraag, om het gebouw van het kabinet van landbouw op de Hoogewoerd, wanneer dat bij tijds ontruimd was, tot het houden van die tentoonstelling beschikbaar te stellen. Bij de behandeling der vraag, op welke wijze de gelden, tot uitvoering van het plan, volgens eene overgelegde raming benoodigd, zouden worden verstrekt, verklaarden de leden zich bereid daartoe bij te dragen en ging men dadelijk tot eene geheime inschrijving over. Bij de uitkomst bleek, dat de geraamde kosten reeds door vrijwillige inschrijving bijna geheel werden voorgeschoten; terwijl men niet zonder grond de hoop koesterde dat ze voldoende zouden worden bestreden door de bij de openbare bezigtiging te ontvangen entreegelden. Hierop werd een reglement ter behandeling genomen en vastgesteld, dat tot rigtsnoer zou strekken van de commissie, met het bestuur der tentoonstelling belast, en waarbij o. a. is bepaald, dat de tentoonstelling ten minste ééne week zal geopend zijn en wel in de maand Junij 1860, wanneer de academische feesten worden gehouden. Eindelijk werden tot leden dier commissie benoemd de hh. J. van Henkelom Jr., J. Holtz, A. C. Leembruggen, A. Montagne Jz., J. W. Schaap, J. Zaalberg JCzn. en P. J. Zuurdeeg, die deze taak hebben aanvaard en, zoodra het gebruik van het aangevraagd locaal is vergund, de Leydsche industriëlen tot het inzenden van voorwerpen, hier ter stede vervaardigd, zullen uitnoodigen.

Wij vernemen nader dat heeren curatoren het kosteloos gebruik van het gevraagde gebouw reeds hebben toegestaan.

— Tot director van het zendelinghuis te Rotterdam is beroepen ds. H. C. Voorhoeve, pred. te Harlingen.

— Door den minister van binnenl. zaken is aan gedep. staten der prov. Noordholland de voor het onderwijs in ons rijk zoo belangrijke mededeeling gedaan, dat na rijpe overweging, voor zoo veel van hem afhangt, hij tot het besluit is gekomen, te voldoen aan den door velen geuiten wensch, om met de uitbetaling der rijks-jaarwedden, toelagen enz., welke aan openbare onderwijzers en onderwijzeressen, en aan gemeenten, ten behoeve van het lager onderwijs, welke bij de invoering der wet van 13 Aug. 1857 werden uitgekeerd, ook na verloop van den 3-jarigen termijn, bedoeld in art. 70 dier wet, zal worden voortgegaan, terwijl het zijn voornemen is, op de staatsbegrooting voor 1861, even als zulks voor het loopende jaar is geschied, de bewuste jaarwedden enz. uit te trekken, zoo als die werden uitbetaald tijdens het in werking treden der nieuwe wet op het lager onderwijs.

— Uit Koog aan de Zaan meldt men, omtrent de poging van vergiftiging die aldaar heeft plaats gehad, dat te dier zake twee personen in verzekerde bewaring zijn gesteld, en wel een wees die in het gezin ouderlijke zorg genoot en een loopjongen. Het is niet te bepalen of dit op vermoeden dan wel op bekentenis van schuld is geschied; het eerste is het waarschijnlijkst, daar de verhooren voortduren.

— Uit Utrecht wordt gemeld, dat aldaar eenige personen, aan de munt werkzaam, zijn aangehouden. De reden was vooralsnog niet bekend.

— Als eene bijzonderheid wordt gemeld, dat op het erf Teusse, in Overijssel, dezer dagen o. a. een eik is verkocht voor de aanzienlijke som van f 250, aan den heer Bull te Deventer. Deze merkwaardige en fraaije boom, die waarschijnlijk meer dan 200 jaren telt, zoude wegens zijne gaafheid, bijzondere lengte en evenredige dikte twee molenassen in zich bevatten.

— Men verneemt dat er onder de 10 jongelingen, die in de gemeente Noorddijk (Groningen) dit jaar voor de nationale militie zijn ingeschreven, 8 zijn die te kleine maat hebben, en dat de beide anderen aanspraak maken op vrijstelling wegens andere oorzaken, zoodat zich het geval zal voordoen, dat uit die gemeente dit jaar geene lotelingen voor de militaire dienst zullen worden afgeleverd.

— Bij den *Courrier de la Meuse*, te Maastricht, is ten behoeve der pauselijke schatkist tot nu toe ontvangen 11,624 fr.

— In het jaarverslag (1859) van den Ned. consul te Reikiavik op IJsland wordt o. a. het volgende medegedeeld. De weersgesteldheid, welke op de qualiteit van sommige IJslandsche producten grooten invloed uitoefent, is sedert Julij zeer ongunstig geweest. Op de wol heeft het slechte weder een minder ongunstigen invloed uitgeoefend, daar dit eerst een aanvang heeft genomen nadat de wol ter uitvoering bereid was. Daarentegen zal die invloed zich op de wolproductie van het volgende jaar doen gevoelen, en verwacht men dat de wol verward en dik zal worden. De opbrengst van wol en talk is aanmerkelijk verminderd, ten gevolge van de verwoestingen die de schurft sedert de laatste drie jaren onder de schapen heeft aangerigt; men berekent dat de hoeveelheid dier waren verminderd is tot een derde van de opbrengst in 1856. Intusschen heeft men opgemerkt dat de wol van de schapen, die van de ziekte hersteld zijn, van veel beter qualiteit is dan de IJslandsche wol vroeger geweest is.

's GRAVENHAGE, 24 Januarij.

Z. M. heeft zijne goedkeuring geschonken aan het besluit van den gouverneur-generaal van Nederl. Indië van 15 Nov. 1859, waarbij de vice-president van den raad van Ned. Indië, A. H. W. baron de Kock, ingevolge verzoek, eervol uit 's lands dienst wordt ontslagen. De genoemde heer is tevens benoemd tot kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw.

— Tot vice-president van den raad van Ned.-Indië is benoemd de heer mr. A. Prins, thans lid van dien raad; en tot lid, de heer jhr. mr. H. C. van der Wyck, thans resident van Soerabaija.

— Bij het ministerie van finantiën is eervol ontslag verleend aan de hh. J. P. Ciriaci, referendaris, en C. Mooyman, kamerbewaarder en controleur der boden; voorts benoemd tot referendaris, de heer J. C. Bloem, thans controleur der directe belastingen enz. te Amsterdam; tot hoofd-commiesen de hh. mr. J. L. de Bruyn Kops, C. Zeeman en J. A. T. Cohen Stuart, thans commiesen; tot adjunct-commiesen, de hh. T. A. J. Lippemann, J. P. Caron, M. Henriquert Pimentel, J. A. de Ruijter en G. J. Tinbergen, thans eerste klerken, en tot kamerbewaarder en controleur der boden, den bode W. Buytendorp.

— De heer mr. A. J. L. baron Stratenus, tot hiertoe Z. M.s minister-resident bij het hof van Hanover en bij de Hanzesteden, is bevorderd tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij genoemd hof en gemelde vrijsteden.

— Naar men verneemt is door Z. M. tot chef van het typographisch bureau bij het departement van oorlog benoemd de majoor Belier, van den generalen staf.

— Naar men verneemt heeft de keizer der Franschen den baron L. van Bylandt tot grootkruis en den kolonel van den Bosch tot officier der orde van het Legioen van eer benoemd. De eerste is grootmeester van het huis van Z. K. H. den prins van Oranje en de tweede adjudant bij Z. K. H.

— Z. K. H. prins Frederik is gisteren morgen ten 10 ure van hier naar Berlijn vertrokken. De prins wordt met zijne gemalin en dochter den 8sten der volgende maand van daar terug verwacht. Zij zullen zich na een kort verblijf alhier naar het eiland Wight begeven.

— De minister van marine zal op Vrijdag aanst. geen gehoor verleenen.

— De zaak van P. Pynacker, beschuldigd van het plegen van den moord onder Reeuwijk, zal op 10 Feb. aanst. door het prov. hof behandeld worden. Als verdediger zal voor hem optreden mr. S. M. S. de Ranitz, terwijl het openb. ministerie zal worden waargenomen door den heer adv.-gen. François. (Bij het afdrukken ontvingen wij eene opgave der bijzonderheden die bij de instructie dezer zaak zijn aan het licht gekomen. Wij zullen die in een volgend nommer mededeelen).

— Men verneemt dat het bestuur van de Rijnspoorweg-maatschappij met de hh. Schretlen en Maxwils eene overeenkomst heeft aangegaan, bij welke de maatschappij zich verbindt, de dienst te aanvaarden op de door deze heeren aan te leggen spoorweg van Scheveningen naar Gouda, uiterlijk op den 1sten Mei 1862; welke overeenkomst aan de goedkeuring der aandeelhouders van die maatschappij zal worden onderworpen.

— De wettige bevolking dezer residentie bedroeg op 31 December 1859, 80694 zielen; de feitelijke 81413 zielen. Ten gevolge van de vermeerdering der bevolking zal ook hier, ter bekwamer tijd, het getal leden van den gemeenteraad van 35 op 37 worden gebragt.

— Gisteren avond is het hôtel op den Kneuterdijk, laatst bewoond door den Belgischen gezant, geveild. Voorloopig is daarvan kooper geworden de heer B. P. Schippers, voor f 54,800.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Tot dekking der kosten van de aan te leggen verdedigingswerken van Antwerpen was de regering gemagtigd eene geldleening te doen van 45 millioen fr. Een derde gedeelte van die som heeft zij bij onderscheidene bankiershuizen opgenomen, en ter bekoming van het overige eene inschrijving voor het publiek opengesteld. Daarop is in éénen dag omstreeks 450 millioen fr. ingeschreven, of vijftien malen zoo veel als vereischt werd.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Januarij.

De grondslagen van de hervorming van het kiesstelsel, die de regering zal voorstellen, zijn reeds bekend. Het kiesregt voor de steden zal uitgebreid worden tot hen die 6 £ jaarlijks huur betalen. Ten platten lande zal de census niet zoo laag gesteld worden. Er zal eene nieuwe verdeeling van de parlementaire zetels over al de kiesdistricten plaats hebben; daardoor zullen sommige districten meer vertegenwoordigers kunnen afvaardigen, zonder dat het aantal leden van het parlement vermeerderd wordt.

— Naar men thans verzekert is de onderteekening van het Fransch-Engelsche handelsverdrag uitgesteld, ten einde in het verdrag nog eenige wijzigingen te brengen, strekkende tot geruststelling van de Fransche nijverheid.

— De regering heeft het volgende berigt, gedagteekend Calcutta 18 Dec., openbaar gemaakt: In het kamp van den gouverneur-generaal is Zondag nacht brand uitgebroken. De tenten van Z. Exc. verbrandden en er werd veel schade aangerigt; niemand heeft echter letsel bekomen.

— De nationale protestantsche maatschappij, een alhier gevestigd genootschap ter bevordering der belangen van het protestantismus, heeft aan den minister Russell een adres doen toekomen, waarin zij de tusschenkomst der regering verzoekt ten behoeve van een Britsch onderdaan, met name Martin Escalante, die sedert de maand Mei 1859 door de Spaansche autoriteiten wordt gevangen gehouden, wegens vermeende poging tot ondermijning van de godsdienst in Spanje.

— Volgens het *Catholic Directory* voor 1860, zijn thans hier te lande 950 r. k. kerken, de helft meer dan voor 10 jaren. Het getal der geestelijken is in dien tijd van 998 tot 1256, en dat der kloosters van 60 tot 160 geklommen.

— Er wordt hier eene maatschappij opgerigt met een kapitaal van 300,000 £, die zich ten doel stelt de tegenwoordige gasverlichting te doen vervangen door het electrische kalklicht. Deze nieuwe wijze van verlichting zou de helft goedkooper zijn dan die door het gewone gas.

— Met leedwezen vernam men onlangs dat de heer R. Cobden nagenoeg zijn geheel bijzonder vermogen door het beleggen zijner gelden in Amerikaansche spoorwegaandeelen verloren had. Thans zegt het gerucht dat dit verlies op eene even kiesche als spoedige en edelmoedige wijze hersteld is, naardien eenige personen binnen weinige dagen tijds eene som van 40,000 £ hebben bijeengebragt, en wel in inschrijvingen van tusschen de 500 £ en 5000 £.

— Lord Macaulay heeft zijne rijke bibliotheek aan zijne zuster, lady Trevelyan, vermaakt, nadat daaruit door den heer Flower Ellis, executeur testamentair, 100 deelen naar zijne keuze zullen zijn uitgezocht.

— Kapitein Harrison, bevelhebber van de *Great Eastern*, is op eene noodlottige wijze omgekomen. Hij wilde zich met eenige schepelingen in eene boot naar wal begeven, en had in weêrwil van het ruwe weder een zeil doen opzetten. Door een rukwind werd de boot omgeworpen en de kapitein en een der matrozen verdronken. De overigen werden gered.

— Te Black Horsebridge, Deptford, is de teerstokerij van den heer Burgess door brand vernield, waarbij de eigenaar zelf en een der arbeiders het leven hebben verloren.

— Consulaire berigten gewagen van veelzijdige vervalsching van Spaansche en Portugesche wijnen. Ten gevolge van den slechten oogst, wordt al het geen men in Spanje en Portugal heeft verkregen naar Frankrijk gezonden, aldaar aangelengd en door allerlei ingrediënten in zoogenaamde echte wijnen herschapen.

— Te Liverpool is uit de Vereenigde Staten aangekomen een zekere heer Heenan, alleen met het oogmerk om zich met den beroemden Engelschen bokser Sayers te meten.

— Voor de betrekking van voorzitter van de kamer van vertegenwoordigers te Washington hebben reeds 28 stemmingen zonder beslissend gevolg plaats gehad.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Januarij.

De *Moniteur* deelt een rapport mede, door de ministers van binnenl. zaken, finantiën en openbare werken aan den keizer ingediend, omtrent de groote werken van openbaar nut, welke ter uitvoering van 's keizers brief aan den minister van staat te ondernemen zouden zijn. Zij kondigen daarbij aan, dat zij ontwerpen hebben voorbereid tot droogmaking van moerassen en ontginning van woest liggende gemeentegronden ter uitgestrektheid van 2,790,000 bunders. Deze werken zullen niet worden ondernomen, alvorens de staatsraad (aan wien de wets-ontwerpen zullen worden onderworpen), ten gevolge van een op de plaats zelve ingesteld onderzoek, dezelve voor nuttig zal verklaard hebben. De gemeenten zullen de tot ontginning noodige werken zelve kunnen uitvoeren; wanneer zij door den staat worden uitgevoerd, zullen de gemeenten zich jegens dezen van de te haren behoeve gedane kosten kunnen kwijten door den afstand van de helft der ontgonnen gronden. De ministers stellen voor, de uit dezen hoofde te doene voorschotten tot eene som van 10 millioen franken te beperken.

— De spanning, door het besluit des keizers tot vermindering der beschermende regten veroorzaakt, heeft nog geen einde genomen. Zij die ten koste van het algemeen bescherming verlangen, houden niet op om bij de regering op de handhaving van het bestaande stelsel aan te dringen. De keizer heeft een langdurig onderhoud gehad met de hh. Dollfus, een rijk manufacturier uit den Elzas, sedert geruimen tijd voor de zaak der handelsvrijheid gewonnen, en Pouyer-Quertier, van Rouaan, een der ijverigste voorstanders van bescherming. De heer Dollfus heeft den keizer aangetoond dat de voorregten, aan de spinners van Rouaan verleend, zeer nadeelig werkten op de weverijen en het drukken van katoenen stoffen. Te Rijssel heeft zich eene deputatie uit de werklieden dier stad en van Roubaix bij den prefect vervoegd, om hem hunne ongerustheid te doen blijken. Indien deze handeling navolging vond en door de industriëlen werd aangemoedigd, zou daaruit voor de regering groote moeijelijkheden kunnen ontstaan, maar tot hiertoe bestaat er meer beweging onder de fabriekanten dan wel onder de werklieden. Hier ter stede schijnt men geloof te hechten aan de woorden van de omroepers: dat door den brief des keizers verschillende belastingen ten gunste der werklieden worden afgeschaft. In het zuiden en in de havenplaatsen is men over 't algemeen zeer te vreden. Te Boulogne-sur-Mer heeft de gemeenteraad een adres aan den keizer vastgesteld, waarin deze zegt 's keizers programma met dankbaarheid te hebben ontvangen. Marseille en Lyon volgen dit voorbeeld.

Heden zijn meer dan 400 afgevaardigden van de fabriekanten uit Rijssel, Rouaan en Amiens hier gekomen om aan den keizer hunne grieven bloot te leggen. Zij hebben zich moeten vergenoegen met een gehoor bij den minister, tot wiens departement de zaak behoort en bij den minister van staat. Zij verkregen de belofte, dat er ten opzigte hunner belangen een naauwkeurig onderzoek ingesteld zou worden.

— Dezer dagen had alhier de prijsuitdeeling plaats aan de kweekelingen van de polytechnische school, waarbij de minister van openbare werken eene redevoering heeft gehouden, die in de tegenwoordige omstandigheden nog al de aandacht trekt. Na eenige raadgevingen tot de kweekelingen te hebben gerigt, herinnerde de minister de gebeurtenissen die in Italië hebben plaats gehad, en voegde er bij dat, ten prijs van het door Frankrijk in Italië vergoten bloed en van de aldaar door Frankrijk gebragte offers, Italië als het ware een Fransch gewest zou worden door zijne dankbaarheid jegens het Fransche volk en door het bewustzijn dat het zijne vrijheid aan geen ander volk te danken zou hebben. »Ik zal, dus ging de minister voort, niet spreken van de verwikkelingen, die later door den drang van onvoorziene gebeurtenissen ontstaan zijn, en die oorzaak kunnen worden dat men gedwongen is om terug te komen op besluiten, welke met de opregtste bedoelingen genomen waren. Wij willen nergens optreden als verdedigers van wanorde en ongeloof; wij vreezen God en zijn getrouw aan het geloof onzer vaderen. Wij zijn katholieken, en nooit heeft de godsdienst grooter eerbied en krachtiger bescherming genoten dan bij ons. Maar wij zijn ook kinderen van Frankrijk, gehecht aan de belangen, de waardigheid en de wetten van ons vaderland, en wij zullen vertrouwen blijven stellen op de wijsheid en de edele bedoelingen des keizers.

— De bisschop van Orleans, de heer Dupanloup, heeft in enkele dagbladen op nieuw een brief aan een katholiek geplaatst, betrekkelijk de Italiaansche zaak. In dezen brief, in bedaarder toon geschreven, komt hij tot dezelfde gevolgtrekkingen als die uit zijn vorig schrijven bekend zijn.

— De senaat en het wetgevend ligchaam zijn tegen 23 Februarij bijeengeroepen.

— De *Pays* en de *Patrie*, die beide meer dan eens van de regering wenken ontvangen, hebben dezer dagen de zaak behandeld van den dagbladschrijver, die van den gouverneur van Nice het bevel heeft ontvangen Savoye te verlaten, omdat hij de vereeniging van die provincie met Frankrijk voorstond. Zij laten zich op eene zoodanige wijze uit, dat men tot het besluit moet komen dat de regering het verlangen tot aansluiting met Frankrijk, dat zich op meer dan eene plaats in Savoye vertoont, tracht aan te moedigen. Velen beschouwen die vereeniging als eene vroeger reeds beslotene zaak.

— Dat het besluit om geen verlof bij het leger meer toe te staan gestreng wordt gehandhaafd, blijkt uit de weigering, welke eene weduwe, die onlangs haar echtgenoot had verloren en thans verzocht dat aan haar eenig kind, die bij het leger in Italië dient, onbepaald verlof mogt worden verleend, ten einde de zaken des overledenen te kunnen voortzetten, overal en zelfs bij den keizer heeft ontvangen. Zij kreeg tot antwoord, dat, hoewel zij, als weduwe, regt op het ontslag van haren zoon had, zij zich echter moest getroosten het toestaan daarvan uitgesteld te zien, totdat het behoud van den vrede op hechtere grondslagen zou gesteld zijn.

— Op eene onlangs gehouden verkooping van teekeningen en etsen is een zeer kleine ets van Rembrandt verkocht voor 3,500 fr.; en eene teekening van Raphael, in 1770 voor 8 fr. verkocht, heeft nu den prijs van 10,000 fr. opgebragt.

ITALIE.

De zamenstelling van het nieuwe ministerie in Sardinië wordt door het regeringsblad volgenderwijze opgegeven: graaf Cavour, buitenl. en binnenl. zaken; Fanti, oorlog; Cassaris, justitie; Veggezzi, finantiën; Mamiani, onderwijs; Jacini, openbare werken. Dit ministerie zal zoo spoedig mogelijk de constitutionele instellingen, gedurende den oorlog geschorst, weder in 't leven roepen. De kamers zijn reeds ontbonden en nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Ook mag men van dit ministerie meer krachtige handelingen verwachten ten behoeve van de vrijmaking van Italië.

Naar men beweert neemt graaf Cavour het ministerie van binnenl. zaken slechts ad interim waar, om later deze portefeuille aan den heer Farini over te geven. De laatste heeft te Modena de Sardinische kieswet afgekondigd en voor het Emiliaansche rijk de kiesdistricten aangewezen. Zoodra de verkiezing was afgeloopen zou hij naar Turyn gaan. Een en ander geeft te kennen dat het met de vereeniging van Midden-Italië met Sardinië ernst is.

— De heer Salvagnoli, minister van eeredienst in Toskane, heeft den aartsbisschop van Pisa verzocht het jaarboekje der dioecese van Pisa voor het jaar 1860 te wijzigen en daaruit het voorgeschreven gebed » voor onzen groothertog" te doen wegvallen. Toskane, zegt de minister, heeft thans geenen groothertog, maar eenen verkozen koning, en wanneer de bisschop het openbare gebed voor de staatshoofden voorschrijft, mag hij daarin geen anderen persoon noemen dan dengene of diegenen, welke met het hoog gezag bekleed zijn, en het staat niet aan hem, het hoog gezag aan iemand toe te kennen of te ontzeggen, want de priesters hebben geenerlei politieke magt; zij moeten aan de regeringen der aarde gehoorzamen in alles behalve wat een deel van de kerkleer uitmaakt.

— Te Florence heeft men op den 17den Januarij op nieuw met granaten geworpen; eene sprong er bij het paleis Ricasoli, eene andere naast de woning van den heer Salvagnoli en nog eene andere op het plein Santa Croce. Deze granaten bestonden uit blikken doozen omgeven met onderscheiden ijzerdraden en geheel gelijk aan die, welke op het bal van de Crocetta zijn geworpen. De ontploffing veroorzaakte slechts stoffelijke schade. Deze daad heeft van de zijde der bevolking en van de nationale garde, die uit eigen beweging onder de wapenen was gekomen, eene manifestatie uitgelokt ten gunste der regering.

Naar men uit Florence meldt zou Viterbo (Kerk. Staat) in opstand zijn en de driekleur van alle gebouwen wapperen. De Zwitsers van Perugia rukken op die stad aan. Men vreest voor oproerige bewegingen in andere steden.

— Gelijk men weet heeft de Paus een weigerend antwoord gegeven op den brief van keizer Napoleon, waarin hem de raad werd gegeven van de Romagna afstand te doen. Het dagblad van Rome maakt die weigering volgenderwijze bekend: In den *Moniteur* is een schrijven van den keizer der Franschen openbaar gemaakt, waarin de Paus wordt uitgenoodigd om de in opstand zijnde provinciën af te staan. Voor het oogenblik haasten wij ons aan allen, welke belang in het behoud van het grondgebied der kerk stellen (en hun aantal is millioenen), de verzekering te geven dat de H. Vader zich gewetenshalve verpligt heeft, geacht zulk eenen raad afwijzend te beantwoorden, onder opgave van de redenen zijner weigering.

PRUISSEN.

BERLIJN, 22 Januarij.

De regering heeft hare toestemming verleend tot het bouwen eener vaste brug over den Rijn bij Mentz. Deze brug zal 4000 voet lang zijn en 32 bogen hebben. Zij moet 15 Nov. 1861 gereed zijn.

— De handels-expeditie, door de regering naar China en Japan afgezonden, heeft op 7 Jan. het anker geworpen bij Teneriffe.

— De koning van Zweden heeft het besluit genomen om zich en de koningin, den 3den Mei aanst., zijn verjaardag, in Stokholm te doen kroonen; de krooning te Drontheim zal plaats hebben op den 5den Augustus, zijnde de verjaardag der koningin.

— Het Russische blad *de Noordsche Bij* deelt een brief uit Peking mede, waarin gemeld wordt dat bij keizerlijk bevelschrift alle inwoners van het Hemelsche rijk, die koperen voorwerpen bezitten meer dan 1½ pond zwaar, worden opgeëischt ze onverwijld aan de regering tegen voldoening der waarde af te staan, opdat van staatswege geld daarvan kunne worden gemunt.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 21 Januarij.

De keizer heeft het 63ste reg. infanterie aan Z. M. Willem III, koning der Nederlanden, opgedragen.

— De optreding van graaf Cavour, als minister in Sardinië, heeft hier een hoogst ongunstigen indruk gemaakt. Men vreest dat dit de nationale geestdrift der bewoners van de nog onder Oostenrijksch gezag staande Italiaansche gewesten zal doen toenemen. Verona is reeds in staat van beleg gesteld, waartoe het volgende voorval waarschijnlijk aanleiding heeft gegeven. In den schouwburg werd eene benefice-voorstelling gegeven voor den eersten komiek. De ingezetenen waren in grooten getale opgekomen om den man van hunne sympathie te doen blijken, maar bij het ophalen van het gordijn verlieten allen het gebouw. Eene sterke wacht aan de deur geplaatst trachtte dit wel te beletten, maar de menigte drong door, onder den kreet: *leve Italië! leve Victor Emmanuel!*

— Van eene welonderrigte zijde wordt gemeld, dat de berigten nopens het voortdurend versterken der garnizoenen in Hongarije op eene dwaling berust. Men zegt, dat de zaak op de volgende wijze moet worden verklaard. Bij het eindigen van den oorlog werden uit de verschillende legercorpsen zoo vele manschappen naar hunne districten teruggezonden, als bij het leger konden gemist worden. Onder deze bevonden zich vele Hongaren, die natuurlijkerwijze naar hunne haardsteden terugkeerden. Meerendeels namen die transporten den weg door de hoofdstad. Niet bekend zijnde met de oorzaak, schreef men het voortdurend afzenden van troepen aan eene andere reden toe. Waarschijnlijk zal dit nog eenigen tijd voortduren, want de depôts van verscheidene nieuw opgerigte regimenten liggen in Hongarije. Wat betreft het versterken der verschillende garnizoenen in Hongarije, dit heeft niet plaats gehad, want de sterkte des legers in het algemeen en van de bezettingen in Hongarije insgelijks is veel geringer, dan dit in vele jaren het geval is geweest.

INGEZONDEN.

Aan M.

Wij hadden verwacht, dat de schrijver, die iemand schijnt te zijn, die nog al met zaken bekend is, in *een woord over statistiek*, in de *Leydsche Courant* van 20 Januarij geplaatst, met bewijzen zoude hebben gestaafd, niet de nuttigheid der statistiek, want deze vielen wij niet aan, maar of de in onze oogen zoo omslagtige en kostbare beoefening er van voor de volkswelvaart onmisbaar en of het sop de kool wel waard is.

Wij wezen op het Jaarlijksch Verslag van Burgemeester en Wethouders, volgens art. 182 der *Gemeentewet*; nu meldt ons *M.* dat op de volledigheid dier stukken niet te veel kan worden gebouwd, dat de taak van Wijkmeesters en Hoofden der Gebuurten niet naar eisch kan worden vervuld, tenzij de ingezetenen welwillend medewerken, en eindelijk, dat de pogingen der maatschappijen en genootschappen (wij hadden gesproken van verschillende corporatiën van wege de regering *aangesteld* of *erkend*) schipbreuk leden op onwil en kleingeestigheid.

Uit alles wat hier wordt aangevoerd zien wij onze meening nog in geenen deele wederlegd en blijven wij de ƒ 50,000 (welke som ons *M.* leert kennen) voor de volkstelling, *behalve het materieel*, bij de mogelijkheid van deugdelijke gemeente-opgaven, als eene *verkwistende uitgaaf beschouwen*, en herhalen, dat, zoo de jaarlijksche staten aan HH. Gedeputeerden onvoldoende, slordig of onvolledig zijn, de aanzienlijke kosten aan het opmaken en drukken van het Verslag van Burgemeester en Wethouders besteed te bejammeren zijn, en dat zoo dit alles waar is, het wel verwondering mag verwekken, dat noch Provinciaal- noch Binnenlandsch-bestuur hierin verandering bragten en de Natie voor die slordige, onvolledige, ja mogelijk in dat geval wel verdichte staten, gestraft moest worden met eene kostbare *commissie voor de statistiek.*

't Verraadt weinig goede trouw, als *M.* het door ons aangevoerde anders wil doen voorkomen dan door ons, zoo wij meenen, duidelijk was gezegd; 't ware toch al te bespottelijk als men wilde beweren, dat bepaald moest worden, hoe groot in evenredigheid van de bevolking het aantal neringdoenden zoude mogen wezen; dit werd ook niet door ons gezegd, maar wel, dat het cijfer der bevolking niet in aanmerking moest komen bij de regeling van het stelsel der rijks- en plaatselijke belastingen, *» zoodat o. a. bij eene herziening van de wet op het patent de rang voor de gemeente bepaald op nieuw in overweging wordende genomen* IN DE EERSTE PLAATS ZAL WORDEN GELET OP HET ZIELENTAL *en op andere bijzonderheden, die de uitkomsten der tegenwoordige volkstelling zullen opleveren,"* zoo als *M.* in nº. 1 van *de vierde tienjarige Volkstelling*, (*Leydsche Courant* van 9 Jan.) duidelijk schrijft.

Wij noemen het eene fictie de welvaart eener plaats naar het zielental te willen bepalen en dientengevolge de zielen in aanmerking te nemen bij de regeling der belastingen.

Onze kennis moge gering, onze onwetendheid groot, de vergissing, waarop *M.* doelt, belangrijk wezen, de beschuldiging van partijzucht werpen wij verre van ons. De tijd is voorbij, zegt *M.*, waarin één hoofd voor allen denkt; maar al te veel hoofden brengen de zaken in verwarring en houden veel goeds en nuttigs tegen.

Voor de kracht der waarheid moet elk gezag bukken, maar voor de redeneringen van *M.* hebben wij het vooralsnog niet kunnen doen. Naar ons oordeel bleef hij in gebreke bewijzen te leveren en vatte hij de pen op niet om te wederleggen, veel minder nog te overtuigen.

L. 21 Januarij 1860. S.

STADS-BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 26sten Januarij 1860, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1º. Benoeming van een lid, om met den Burgemeester bij de loting voor de Nat. Militie tegenwoordig te zijn.
2º. Benoeming van een Secretaris bij de Vereenigde Gast- en Leprooshuizen.
3º. Voordragt tot opheffing van het gemeenschappelijk beurtveer tusschen deze Gemeente en Amsterdam.
4º. Voordragt tot verhooging der begrooting van 1859, zoo in ontvang als in uitgaaf.
5º. Adres van Jhr. Mr. J. L. Cremer van den Berch van Heemstede, om vergunning tot den afkoop eener recognitie.
6º. Adres van de Wede. W. C. H. toe Water, geb. van den Ende, om teruggave van betaalde plaatselijke directe belasting, dienst 1858.
7º. Adres van de Gemeente-Commissie van het Nederduitsch Hervormd Kerkgenootschap, tot het in eigendom bekomen van gemeentegrond.
8º. Voordragt tot continuatie aan den Controleur en de Rijks-Commiesen, om hun toezigt en surveillance ook tot de plaatselijke middelen uit te strekken.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 19den Januarij tot doctor in de regten de heer M. van Trojen van Hulst, van Nijmegen.

— De akademische senaat dezer hoogeschool heeft den heer G. Vissering, pred. bij de doopsgezinden te Wormer en Jisp, *honoris causa*, tot doctor in de godgeleerdheid benoemd.

ADVERTENTIEN.

Mijne geliefde Echtgenoote MARIA CORNELIA LEENHART AVIS beviel heden voorspoedig van een DOCHTER.

LEYDEN, 24 Januarij 1860. E. VAN DER VEN.

RIJSWIJK, 18 Januarij 1860. Heden overleed, na een langdurig verval van krachten, onze geliefde Tante, Mejufvrouw JACOBA HENRIETTA WTTEWAALL, in den ouderdom van ruim 75 jaren.

Uit aller naam,

Eenige kennisgeving. B. W. WTTEWAALL.

In alle Boekwinkels kan worden ingeteekend op de

STUIVERS-EDITIE.

LECTUUR VOOR DE JEUGD.

Van de *Stuivers-Editie* zullen jaarlijks 52 vellen, ruim 400 pagina's zeer compressen druks bevattende, worden uitgegeven, en iedere week de verzending van *één vel* plaats hebben.

Aangaande inrigting en uitvoering wordt men verwezen naar het *eerste vel*, dat in alle Boekwinkels ter inzage voorhanden is. — De Redactie stelt zich voor door de uitgave dezer *Stuivers-Editie* een werk te leveren, dat voor *Huisgezinnen van alle standen* kan dienstbaar zijn, om de jeugd op eene aangename, doch tevens ook zeer nuttige wijze bezig te houden.

In het vertrouwen, dat de *Stuivers-Editie* een zeer uitgebreid debiet zal hebben, en bijna in geen gezin, waar kinderen zijn, onbekend zal blijven, is het mogelijk den prijs te bepalen op **vijf Cents** per vel druks, dat naar den gewonen regel minstens het dubbel zou moeten kosten.

Omdat de *Stuivers-Editie* ook bestemd is, om, na de wekelijksche lectuur, een degelijk boek te blijven voor de *Kinderkamer*, zal bij het laatste vel een algemeen Register, Titel en Omslag *gratis* worden uitgegeven, ten einde den geheelen jaargang, die een lijvig boekdeel vormen zal, te kunnen doen inbinden.

SCHIEDAM, 1860. H. A. M. ROELANTS, Uitgever.

Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, gedurende de langdurige ziekte en bij het overlijden hunner geliefde Zuster en Behuwd-Zuster ondervonden, betuigt de Ondergeteekende, namens de Familie, zijnen hartelijken dank.

LEIDEN, 20 Januarij 1860. C. E. COCKUYT.

BIDSTOND VOOR ISRAËL,

In de ZAAL, Noordeinde, Wijk I. N°. 29,

Op Donderdag 26 Januarij 1860, 's avonds ten 7 ure.

Spreker: D^r. A. CAPADOSE, te *Hage*.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van

BREEDÉ & VALOIS.

MAANDAG, 30 Januarij 1860. (N°. 6 van 't Abonnement). **Nacht en Morgen of de Familie Beaufort**, Tooneelspel in 4 Afdeelingen en 9 Tafereelen, naar het Hoogduitsch van CHARLOTTE BIRCH-PFEIFFER. 1e tafereel de verborgen Trouwacte; 2e taf. een stap tot de misdaad; 3e taf. de twee edele Lords; 4e taf. de vloek van den Wees en de Schijndoode; 5e taf. het slagtoffer der vriendschap, 6e taf. de valsche Munters; 7e taf. de reddende Engel; 8e taf. de Ridder van het Legioen van Eer; 9e taf. het herstel van eer.

Aanvang ten *half zeven* ure.

ROZIJN WIJNAZIJN-FABRIEK *DE STER*,

te Koudekerk a/d Rijn.

De Ondergeteekenden bevelen zich voortdurend aan tot het leveren van zuivere **Rozijn Wijnazijn.**

C. SPRUYT EN ZOON.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze **Pillen**, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de **Slijm** en, als **Maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking de spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de gal en zeer zacht laxerend zijn, zijn tegen 30½ cent het doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar, door tusschenkomst van de Heeren Apothekers:

's Gravenhage, J. Visser en Zoon, Spuistraat.
Leyden, O. A. van Tricht, Haarlemmerstraat hoek van de Donkersteeg.
Amsterdam, Ruys en Weyssenbruch, Bloemmarkt, bij de Stilsteeg.
Delft, W. Wilschut.
Dordrecht, H. J. Giltay.
Rotterdam, van Santen Kolff, Korte Hoofdsteeg.
Schiedam, A. H. Rombouts.
Vlaardingen, Lagerwerff.

Heden komt van de pers, bij de boekdrukkers DE BREUK & SMITS, in de Nieuwsteeg, naast de stads-bank van leening, de

JANUARIJ-aflevering van den ZEVENDEN jaargang van

DE REDERIJKER,

bevattende: **J. M. E. Dercksen**, de dichter Prudens van Duyse. — **L. van den Broek**, niet gestorven. — **S. J. van den Bergh**, bij de bron. — **Jhr. W. L. C. Rammelman Elsevier**, oordeel over de rederijkers. — **Dr. E. Laurillard**, Jeanne d'Arc. — **C. H. J. Elliot Boswell**, vier liedjes (de oude Kobus, de natuur, avondrood, en lelies en rozen). — Veertien bladzijden boekaankondigingen en tien bladzijden programmaas, berigten enz.

Prijs per jaargang *f* 3.—.

Bij dezelfde uitgevers verscheen, kort geleden:

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE,

EEN WOORD VAN TOELICHTING, naar aanleiding der recensie van

Dr. A. PIERSON,

over de inaugureele oratie van

Dr. J. I. DOEDES,

Prijs *f* 0.90.

En zal in den loop dezer week het licht zien:

D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE,

BIJBELSTUDIEN: 1e Jaargang, VII en VIII, Januarij en Februarij.

Prijs per jaargang *f* 3.60.

Tegen 1° Mei aanstaande

verlangt men binnen deze Stad *te Huren*: een **Huis**, bevattende vijf à zes Kamers, liefst met opene Plaats of Tuin. Huurprijs beneden de *f* 300, opgave van Stand en Huurprijs in te zenden onder Letter **A.** aan het Bureau dezer Courant.

Bij de gehoudene veiling ten overstaan van den Notaris A. WYNSTROOM, op den 21sten Januarij, zijn de percelen in bod gebragt, als:

Het WINKELHUIS aan de Aalmarkt, Wijk IV. N°. 146, op de som van . . . . *f* 1,425.—.

Het HUIS EN ERF, aan den Ouden Singel, Wijk V. N°. 385, op de som van . . . . - 1,025.—.

En de partij WARMOESIERSLAND, gelegen in den Waard, onder *Leyderdorp*, groot 64 roeden en 9 ellen, op de som van - 1,500.—.

Nader verhoogd met . . . . - 150.—.

Zullende de afslag geschieden den 28sten Januarij, des avonds ten *zeven* ure, en inmiddels verhoogingen worden aangenomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 23 Januarij.

Tarwe, goede en puike van *f* 8.60 tot *f* 9.—; mindere van *f* 7.— tot *f* 8.50. Rogge: *f* 6.25 à *f* 7.20. Gerst: Winter *f* 4.60 à *f* 5.70; dito Zomer *f* 4.60 à *f* 5.40.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.60 Pruissische Rogge *f* 7.— à *f* 7.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 23 Januarij.

		Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$64\frac{3}{4}$	$64\frac{13}{16}$	$64\frac{13}{16}$
Dito Certificaten	" 3 "	77	—	—
Dito dito	" 4 "	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{13}{16}$	—
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$ "	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{1}{4}$	—
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$ "	$126\frac{1}{4}$	—	—
O. I. Leening	" 4 "	$98\frac{1}{16}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
BELGIE,	" $2\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$ "	$52\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3 "	—	—	—
Dito dito	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	" $1\frac{1}{2}$ "	33	$33\frac{1}{16}$	—
Dito Obligatiën	" 3 "	$43\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	$42\frac{13}{16}$	43	$42\frac{15}{16}$
Bewijzen Coupons		$4\frac{13}{16}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 3 "	$43\frac{7}{8}$	$43\frac{15}{16}$	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5 "	$104\frac{1}{4}$	$104\frac{1}{2}$	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	$102\frac{1}{4}$	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	$85\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	" 4 "	$80\frac{7}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	" 4 "	$80\frac{15}{16}$	—	—
Dito dito Nieuwe	" 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6 "	63	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{3}{4}$
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 *f*	—	—	—
Dito Obligatiën	" 4 pCt.	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{5}{8}$	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	" 5 "	—	—	—
Dito	" 4 "	$49\frac{7}{8}$	—	—
Dito Metall.	" 5 "	$50\frac{3}{8}$	$50\frac{9}{16}$	$50\frac{7}{16}$
Dito Nieuwe	" 5 "	$72\frac{3}{4}$	73	$72\frac{7}{8}$
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$ "	$27\frac{1}{8}$	$27\frac{1}{4}$	$27\frac{3}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	" 5 "	—	—	—
SARDINIE,	" 5 "	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	" 5 "	$25\frac{11}{16}$	$26\frac{1}{16}$	26
GRENADA, Obligatiën	" $3\frac{1}{4}$ "	15	$15\frac{1}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	" 3 "	$21\frac{1}{8}$	$21\frac{3}{16}$	—
N. AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.